

Vedtatt i kommunestyret 1.12.2016, sak 110/16

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2017-2020

Tydal kommune

1 Om selskapskontroll

I følge kommuneloven § 77 nr. 5 er kontrollutvalget pålagt å "... påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.". I forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 14 er dette videre definert slik:

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

Slik det fremgår av denne paragrafen er det obligatorisk for kommunen å gjennomføre *eierskapskontroll*, definert som kontroll med forvaltningen av eierinteressene, herunder kontroll av om den som utøver eierskapet gjør det i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Videre er det anledning til å gjennomføre *forvaltningsrevisjon* i selskaper, slik definert i kommuneloven § 77 nr. 4:

...kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger...

Det er et diskusjonstema hvilke selskapsformer og eierskap som inngår i begrepet selskapskontroll. Det er på det rene at dette som et lovpålagt minimum må omfatte kommunens eierskap i aksjeselskap (AS), allmennaksjeselskap (ASA), interkommunale selskap (IKS), og samvirkeforetak og andre selskaper med begrenset ansvar (BA, SA). Denne planen legger videre til grunn at selskapskontrollen også skal omfatte alle selvstendige virksomheter der kommunen har et eierskap eller interesser med tydelig karakter av eierskap, deriblant interkommunale samarbeid etter kommunelovens § 27, stiftelser og foreninger.

1.1 Plan for selskapskontroll

I følge forskriftens § 13, første ledd skal det også "...minst en gang i valgperioden utarbeides plan for gjennomføring av selskapskontroll. Dette skal skje senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert."

I likhet med plan for forvaltningsrevisjon hviler det på kontrollutvalget å fremme forslag om plan for selskapskontroll, mens det er kommunestyret som vedtar planen. Planen skal bygge på en overordnet analyse. Denne planen er basert på en slik analyse gjennomført av Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS, felles for kontrollutvalgene hos selskapets 15 eiere.

Analysen er behandlet i kontrollutvalget den 24.11.16 og i kommunestyret xx.xx.xx.

1.2 Gjennomføring av selskapskontroll

Revisjon Midt-Norge IKS er i henhold til den inngåtte selskapsavtalen, det selskapet som skal gjennomføre selskapskontroll på vegne av de 15 deltakerne i selskapet.

1.2.1 Bestilling av selskapskontroll

Kontrollutvalget foretar bestilling av selskapskontroll, med nærmere innretning av undersøkelsen, med bakgrunn i de vedtatte prioriteringene.

1.2.2 Innsyn

Kommuneloven § 80 hjemler følgende innsynsrett i selskaper for kontrollutvalget eller den som utfører kontroll på vegne av dette:

§ 80. Selskapskontroll

I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrer etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Kommunestyret eller fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor.

Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

Denne lovbestemte innsynsretten gjelder altså bare for selskap eid 100 % av kommuner og fylkeskommuner i fellesskap. I selskaper med andre eiere, eller selskapsformer ikke omfattet av denne formuleringen må retten til innsyn skaffes med andre hjemler.

Et alternativ er å sørge for at selskapets vedtekter gir rett til innsyn for eiernes kontrollorganer. I aksjeselskaper og de fleste andre selskapsformer kan en slik hjemmel fastsettes av generalforsamling med 2/3 flertall. Som ansvarlig offentlig eier bør kommunen søke å få inn slike bestemmelser i vedtektene, i alle fall i selskaper som stort sett er offentlig kontrollerte.

Der ingen slik hjemmel finnes kan man ved vedtak om selskapskontroll i et kontrollutvalg anmode om at selskapet frivillig gir slikt innsyn. Erfaringsmessig er dette uproblematisk i selskaper som hovedsakelig finansieres med offentlige midler, eller der det offentlige er dominerende på eiersiden. Dette er likevel lite ønskelig, da det gir selskapet anledning til å motsette seg kontroll.

Et siste alternativ er å gjennomføre selskapskontroll utelukkende basert på offentlig tilgjengelig informasjon, og den informasjon som finnes i kommunenes arkiver. For ren eierskapskontroll, dvs. kontroll med kommunens utøvelse av eierskap, kan dette være tilstrekkelig, men det vil neppe være nok til å kunne gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Det er derfor en fordel om kommunen sørger for å be sine eierrepresentanter reise spørsmål om å ta inn regler om innsyn i vedtektene ved generalforsamling i selskaper der innsyn ikke er pålagt ved lov.

1.2.3 Samarbeid om selskapskontroll

I selskaper der flere kommuner er eiere, særlig der flere kommuner med samme revisor er eiere, vil det være hensiktsmessig å søke å inngå samarbeid om selskapskontroll. Dette både av ressurs hensyn i revisjonsarbeidet, da de fleste vurderinger vil kunne være gyldige for flere eiere, men også av hensyn til at selskapet ikke skal pålegges kontroll oftere enn nødvendig.

Dette fordrer at kommunenes prioriteringer for selskapskontroll samordnes, og at kontrollutvalgene må gis myndighet til å prioritere mellom aktuelle prosjekter basert på hvilke prosjekter der det finnes interesserte samarbeidspartnere.

1.2.4 Ressurser

Ressurser til gjennomføring av selskapskontroll må, dersom kommunen ikke ønsker å tilføre nye ressurser til formålet, tas av samme ressurser som stilles til rådighet for forvaltningsrevisjon. Det vil derfor være nødvendig å foreta en løpende prioritering mellom disse to formålene før bestilling av prosjekter. Det kan være hensiktsmessig at myndighet til å gjøre denne prioriteringen legges til kontrollutvalget.

1.3 Rapportering

Revisjonen rapporterer løpende til kontrollutvalget om hvert enkelt gjennomført prosjekt. Kontrollutvalget legger disse løpende fram for kommunestyret. Det forutsettes at det for felles prosjekter mellom flere kommuner kan rapporteres i én felles rapport der dette er hensiktsmessig.

2 Eierskap og eierstyring i Tydal kommune

Kommunestyret hadde frem til 2016 ingen vedtatt eierstrategi, men kommunestyret hadde gjennom vedtak i 2010 gitt signaler på hvordan en skulle følge opp eierskap. Det ble vedtatt eget eierskapsreglement i 2016 som omhandler følgende punkter:

- Oversikt over kommunens eierskap og litt om de enkelte selskap
- Formålet med eierskapet
- Oppfølging av eierskapet, herunder gruppering for ulik oppfølging
- Deltakelse i styrende organer
- Rapportering om eierskapet
- Inntreden i nytt- eller utvidet eierskap

Eierskapsmeldingen er tilpasset det relativt beskjedne eierskapet Tydal kommune har.

3 Prioritering av selskapskontroll i planperioden

1. Eierstyring

Oppfølging av eierstyringen kommer innenfor den obligatoriske selskapskontrollen og må gjennomføres i valgperioden. Her følger en opp praktiseringen av kommunens eierstyring. Denne kan blant annet inkludere kontroll med praktisering av punktene som kommunestyret vedtok i eierskapsmeldingen. Det kan også være aktuelt å se på kommunikasjon med selskapene man er medeier i. Kontrollutvalget vurderer tidspunkt for oppfølging av eierskap og hvordan dette skal gjennomføres uten bruk av store ressurser.

2. Kontroll av utvalgte selskaper

Ved selskapskontroll av enkeltsselskaper der flere kommuner er eiere er det hensiktsmessig å søke å gjennomføre disse i samarbeid. Tydal kommune eier små andeler i selskaper. Viser til vedlagte oversikt over eierskap. I tillegg til selskapene som er nevnt under der vil kommunen få en liten eierandel i Innherred Renovasjon IKS fra 1.1.17. Da kommunen har små eierandeler vil kontroll av enkeltsselskaper kun bli vurdert, dersom prosjekter blir prioritert av kontrollutvalg i andre eierkommuner.

Tydal kommune

Orgnr	Navn	Type	Eierandel
989140108	Allskog SA	SA	0,00%
910568183	Biblioteksentralen SA	SA	0,00%
971375965	Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS	IKS	1,09%
866818452	Kommunekraft AS	AS	0,00%
988799475	Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS	IKS	0,80%
916484496	Midt-Norge 110-sentral IKS	IKS	0,27%
556503232	Naboer AB	AS	2,60%
911750961	Norske Skogindustrier ASA	AS	0,00%
977036283	Revisjon Midt-Norge IKS	IKS	0,80%
981683560	Studiesenteret.no AS	AS	6,67%
980417824	TrønderEnergi AS	AS	0,15%